

Nederland dient Maasheggen in voor de European Landscape Award 2026

De Maasheggen: uniek voorbeeld van duurzaam landschapsbeheer en lokale samenwerking

De Maasheggen, een uniek cultuurhistorisch landschap in de gemeente Land van Cuijk, is vandaag aangedragen als Nederlandse inzending voor de European Landscape Award 2026. De voordracht werd bekendgemaakt tijdens het symposium Landschap is Mensenwerk, dat plaatsvond bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en in het teken stond van het 25-jarig bestaan van het Europees Landschapsverdrag.

De European Landscape Award is een prestigieuze prijs die sinds 2008 tweejaarlijks wordt uitgereikt door de Raad van Europa. De prijs erkent en beloont inspanningen die bijdragen aan het behoud en de versterking van landschappen in Europa. Speciale aandacht krijgen projecten die ecologische, culturele en sociale aspecten combineren. De jury* riep het project Maasheggen uit tot de winnaar van de Nederlandse voorronde van de prijs. De Maasheggen overtuigde de jury door zijn combinatie van ecologische, culturele en maatschappelijke impact.

De Maasheggen

De Maasheggen, gelegen in de gemeente Land van Cuijk (provincie Noord-Brabant), is een project van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap en Staatsbosbeheer en heeft de afgelopen jaren indrukwekkende stappen gezet op het gebied van natuur- en landschapsbeheer. De Maasheggen vormen een uniek cultuurhistorisch landschap, waarin natuur en mens hand in hand gaan. De jury van de Nederlandse voorronde was bijzonder onder de indruk van de diverse initiatieven die in het gebied zijn genomen om zowel de natuur als de gemeenschap te versterken. Wat het project bijzonder maakt, is de 'bottom-up' aanpak, waarbij bewoners, ondernemers en lokale organisaties actief samenwerken om het landschap op duurzame wijze te behouden en te versterken. Deze samenwerking is niet alleen gericht op het herstel van biodiversiteit en de bescherming van cultureel erfgoed, maar draagt ook bij aan de gezondheid en het welzijn van de lokale gemeenschap.

Duurzaamheid en samenwerking staan centraal

Een van de opvallendste aspecten van de Maasheggen is de nauwe samenwerking met lokale agrariërs. Via beheercontracten worden agrariërs ondersteund in hun bedrijfsvoering, met de focus op natuurvriendelijke en gezonde landbouw. Daarnaast biedt het landschap kansen voor lokale ondernemers. Door te focussen op streekproducten en toerisme ontstaat er een economische stimulans voor de regio. Via initiatieven zoals Maasheggenboeren en Maasheggenambassadeurs wordt een lokale markt gecreëerd waar ondernemers van profiteren.

Herstel van natuur en cultuurhistorie

De fysieke inspanningen die zijn geleverd om het landschap van de Maasheggen te herstellen, zijn indrukwekkend. In totaal is er 10 kilometer nieuwe heggen gerealiseerd, zijn poelen aangelegd en kruidenrijke akkers ingezaaid, wat de biodiversiteit van het gebied heeft versterkt. Tegelijkertijd is de cultuurhistorische waarde van het gebied hersteld. Het ambacht heggenvlechten, dat eeuwenlang onderdeel was van de lokale traditie, is in ere hersteld. Jaarlijks worden de Nederlandse kampioenschappen heggenvlechten georganiseerd, en het ambacht heeft inmiddels een plek gekregen op de lijst van immaterieel erfgoed van UNESCO.

Maasheggen: een voorbeeld voor Europa

De Maasheggen zijn in 2018 erkend als UNESCO Biosfeerreservaat, en met de nominatie voor de European Landscape Award 2026 wordt het succes van het project verder onderstreept. Het vormt een perfect voorbeeld van de principes van het Europees Landschapsverdrag, dat het landschap ziet als een product van de interactie tussen mens en natuur. Eind 2026 wordt de Europese winnaar bekend gemaakt.

**De jury bestaat uit vertegenwoordigers van de ministeries van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN), het College van Rijksadviseurs (CRa) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).*